

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. København, den 28. Januar 1914.

I Aarenes Løb har Ministeriet gentagne Gange modtaget Andragende om Statstilskud fra Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner's Privatskoler — saavel de i Institutioner sammensluttede som de frit staaende Skoler —, ligesom der fra Forældrenes Kreds er kommet lignende Henvendelser, og under Finanslovforhandlingen i forrige Rigsdagssamling gav den daværende Kultusminister da ogsaa Tilsagn om at optage en Forhandling med Finansudvalget om et saadant Tilskud, naar der forelaa Betænkning fra den af ham nedsatte Kommission til Undersøgelse af „De forenede Skoler“'s pekuniære Forhold, idet han udtalte som sin Mening, „at man i Længden ikke kommer udenom at yde Tilskud ogsaa til disse Skoler“ (Rigsdagstidenden 1912—13, Folketinget Sp. 3794—95).

Naar det tidligere har været muligt at drive Skole for en forholdsvis lav Skolepengebetaling, skyldtes dette i en væsentlig Grad, at Lærerkræfterne kunde faa saa billigt, idet man kun i ringe Omfang benyttede professionelt uddannede Lærere, men nøjedes med saadanne, der uden særlig pædagogisk Uddannelse for en Tid ønskede at tjene noget til Livets Ophold ved at give Undervisning, f. Eks. Studenter eller unge teologiske Kandidater, der ventede paa Kald; der var ogsaa altid et stort Antal ugifte Kvinder, der var villige til for en yderst ringe Betaling at arbejde som Lærerinder, naar de derved kunde tjene det nødvendige Supplement til, hvad de kunde faa fra deres Hjem til Livets Ophold.

Dette Forhold er imidlertid i betydelig Grad forandret, og Forandringen skyldes netop de Krav, der fra Statens Side til Undervisningens Tarv er rejste om større teoretisk og praktisk Uddannelse af Lærerpersonalet.

Ved Indførelsen af Skoleembedseksamen og af Faglærerindeeksamen og ved at stille Krav om, at den, der ønsker at undervise i Gymnasieskolernes 7 øverste Klasser, skal have gennemgaaet en særlig teoretisk og praktisk pædagogisk Uddannelse, har Staten bevirket, at Lærerstanden ved de højere Skoler nu overvejende rekrutteres af Folk, der agter for Livstid at knytte deres Eksistens til Undervisning ved Skolerne, og som derfor umuligt, naar de stifter Familie, kan leve af den Løn, som kunde være tilstrækkelig for unge Studenter og Kandidater.

Højere Lærerlønninger har derfor været en Nødvendighed, men dette er ikke den eneste Post, hvorved Skolevirksomhed er blevet fordyret; den almindelige Stigning af Prisen paa alle Livsfornødenheder, Nutidens Fordringer til mere hygiejnisk indrettede Skolebygninger og den moderne Undervisnings Krav til faglige Hjælpe midler har hver for sig bidraget til at fordyre Skolevirksomhed.

Følgen heraf har været den, at Skolerne har været nødsagede til, for overhovedet at kunne eksistere, at sætte Skolepengene saa meget op, at Skolebetalingen for Forældrene — i alt Fald naar der er flere Børn — er blevet en ikke ringe Byrde.

Hvis Skolerne intet Statstilskud faar nu, og de kommunale Tilskud som Følge deraf bortfalder, vil dette kunne føre til, *enten* at Stillingen bliver uholdbar for Skolerne, hvilket vil medføre, at Stat eller Kommune vil komme til at staa overfor den Situation at maatte overtage disse Skoler under lidet gunstige Forhold, ligesom den af Staten givne — nedenfor omtalte — Garanti for Laan optaget i Skolerne (nu til Rest 669,364 Kr.) da kan risikeres i alt Fald for en Del at blive effektiv, *eller* at Skolepengene atter bliver meget stærkt forøget, og at den højere Skoleundervisning i Hovedstaden som Følge deraf bliver forbeholdt Børn fra en meget snæver Kreds af velhavende Familier.

Det synes derfor rimeligt, at Staten, der, som ovenfor nævnt, selv har medvirket til, at Skolevirksomhed er blevet dyrere, træder hjælpende til; en Pligt i saa Henseende har Staten jo allerede længe anerkendt overfor Skolevæsenet udenfor København, medens dens Tilskud til det københavnske Skolevæsen hidtil har været meget ringe.

Til Sammenligning skal anføres følgende: